

כו:

עין משפט
נר מצוה

ב א ב מ"ג פ"ג מהל' תמורה
הלכה ג :

בא ג מיי' שם פ"צ הלכה א':
בב ד מיי' פ"ז מהל' ערכין
הלכה ח ט:
בג ה מיי' שם הלכה ז':

הגהות הגר"א

[N] גמ' סיפא. גרש"י ל"א ואי
ס"ד לישנא דאיתפוקי הוא מי
תפסן פדיון אמר כו':

מוסף רש"י

קדושת דמים נדחה. ש מור
ימיו בדבר שאינו קדוש לא
שמתחלה לא שמתחלה
לקדשה לא למלא שמתח
קדוש דמי חלה ששרי יקרב
תחלצאין לא היתה ראייה ואפילו הכי
מל עליה מורת דיחו לדמות מעל
המזבח לעולם ולא אמרינן אין דיחו
אלא דבר שוקדש גופו יקרב
ושוין: ובענין פסחים צה.

[illegible][illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

חזר ולקחה היא חזרה אפ"ו
חזר וקחה היא חזרה אפ"ו
חזר וקחה היא חזרה אפ"ו

שמע מינה מדר' יוחנן תלת ש"מ יש דיהוי בדמים. ויש ספרים דגרסי ש"מ קדושת דמים מזדה וי"מ מזדה את התמורה דלינה קרייה כדאמר ותמורתה כיואל זה ולא נראה שהרי צפ' צתרא דכריתות (דף כו:) גזי מטמא מקדש עשר שהפריש קן לבשמו והעני

הואיל ודעה דלחא וקאמר עה"פ ש"מ
תלת ש"מ קדושת דמים מדחא והתם
ליכא לפרושי מדחא התמורה דהא אין
תמורה בעפופות אלא ודאי הכי פירושו
כמו י"ז דיחוי בדמים כלומר אפילו
בדבר שאין בו אלא קדושת דמים וא"ת
מ"מ אינו מתורץ התם דהא לא שייכא
לקדושת דמים בעפופות דהא קיימא לן
(ט) שקלים פ"ד מ"ח) דאין לעפופות פדיון
ו"ל דהתם ה"פ ש"מ י"ז דיחוי אפילו
בדבר דלית ביה קדושת הגוף וה"ה
אפילו קדושת דמים אין בה כההיא
דמטמא מקדש עשרי שפירש ק"ו ר'
וא"ת מאי קמ"ל ר' יוחנן כולה נמי
שמעינן בפרק מי שהיה טמא (פסחים
דף צה.) על המפריש נקבה לפסחו
וקאמר עלה ש"מ תלת כו' וא"כ מאי י"ז
קמ"ל ר' יוחנן וי"ל משום דפלגי תנאי
בבעלי חיים אי נדחין אי לא ואשמועי'
דד' יוחנן אית ליה כמ"ד בעלי חיים
נדחין וא"ת מאי קאמר ש"מ י"ז דיחוי
בדמים כו' ש"מ דיחוי מעיקרא הו
דיחוי ויין דשמעינן דיחוי מעיקרא
היינו קדושת דמים וי"ל דאשכחנא
שפיר דיחוי מעיקרא כ' קדיש קדושת

[illegible]

יוחנן גופיה בפ"ק דבצחים (דף יב:) ובפרק נגמר הדין (פסאדרין דף מ)
 והמיר דת והפריש קרבן ואשמעינן רבותא טפי דלפי' דחוי מעיקרו
 וחזרו ונשתפה נקט נמי הכי דבההוא לא מצי למינקט נשתפה והפריש
 ליה דיחוי מעיקרו הוי דיחוי האמר בפ' שני שעיר (יומא דף מה.) יזדעט
 לא חזוי משמע דהא יזדעט קרבן דבעלי חיים נדחין ס"ל דאין דהיה אלא
 השם שיטה אדמיתא דבעלי חיים אינן נדחין מקרב דאמרינן בס' לא ירלו וללו
 ודיחוי הוי (ט' דההוא דקמבר) השם מחזיק זמן לא דיחוי היינו מקמי דהו
 דלאמר רבי אושעיא מטמא מקדש עשיר במפריש קן לכשתו והעני ה
 דקאמר המפריש נקבה לפסחו וילדה זכר הוא עצמו קרב פסח ויניחא
 לאמילתא דר' יוחנן ועוד אדמותיב ליה מר"ש נסיעייה מרבנן דפליגי ע
 דהכי יזי קמשי מ"מ מה ס"ד דמקשה וכו' לא הוה ידע שיתר לו כן
 קדשים (דף יח:) דמנן דהדיא המפריש נקבה לעולמו וילדה זכר ירעה
 ס' דר"ש דלאמר במפריש נקבה לפסחו וילדה זכר דהוא עצמו קרב פסח ה
 המפריש נקבה לאפסי ירעה כו' ר"ש אומר תמכר שלא ביום ספיך ד
 נומותו ומשיני יבד יהודה אמר רב היינו טעמא דלאר מנו דנחמא לה
 דלא חזי לגופיה לא נחמא לה קדושת הגוף ומש"ה פריך מר"ש אהיה
 ליסיעייה מרבנן דעד כאן לא פליגי רבנן אלא במפריש נקבה לפסחו ו
 בקדושת הגוף אבל בההיא דמטמא מקדש לא שייך ביה האי טעמא דק
 דלא הן ולא דמייכן קרבי ובהא אפילו רבנן מדור וכו' ינחא דלא פריך
 לה קדושת הגוף וא"כ אי הוה מותיב מינה מר"ש ה"א אדמותיב מר"ש
 אליעזר דמתני' משום יזדעטסתא כו' ליה יזי מר' אליעזר דטעמא דר"ש
 והתם לאו בפלותא דמנו דנחמא כו' ה"א לאמילתא אלא בפלותא דבעלי
 חיים אביי רבא בוריר דאי אמר חזיה עולא וחזיה מעשר דבריה
 בתרייתא מידי דאין מעשר קדוש כי האי גוונא אלא דרך מנין

[illegible][illegible]

מקדש א' שייך ביה **האי מקדש** קדושת הנוף והז' הרי' זיל בגליין בכתות אבל בעשירי שת הנוף זיל שייך לומר מנ' תנח' קר בבמה דמי בוחח קדושת הנוף אית לה פירין, אבל בעוף א' אמרי' ובהא מרדו רבנן דאז' אמרין דחוי בדמים ע"כ: תוס' ד"ח **אמר אביי** ו' **הא לא קריבה** דאפילו אמר כולה מעשר לא חיילא, ועוד מאי אמר בסמוך חציה תמורה חציה מעשר הלא תריחיה

כיצד מערימין פרק חמישי תמורה

יְקָדְשׁוּם דְּמִים מַדְחָה. הַמְקָדִישׁ בְּהֵמָּה לְדָמִים בְּשָׁעָה שְׁאִינָה רְאוּיָה לְיְקָדְשׁוֹסָה כְּגוֹן הַכֹּהֵן דְּכִי אֲקַדְשָׁה לְפַלְגָא לֹא אֲקַדְשָׁה אֲלֵא לְדָמִי וּמַדְחָה לֵּה מַמְנוּצָה לְעוֹלָם יֵא יֵאִסְרִי לֵלָא חֵייל דִּיחוּי אֲלֵא אֲמִידִי דְאֲקַדְשָׁה לְמוּצָה וְנִדְחָה: **עָלֵי חַיִּים נִדְחִין.** יֵא וְאֵעִיג דְּהִדֵּר מִיחוּז אִידְחוּ לְעוֹלָם מִשּׁוּם

נה תלת (א) א ש"מ
וש"מ בעלי (בומין)
מעיקרו הוי דיהוי
היכא דאמר *חציה
די הכל עולה קריבה
די וחציה מעשר מאי
גת בכל הקדשים או
שכן א מקדיש לפניו
י' יהרי זו תחת זו
הרי זו תמורה זו
תמורה א דאם היה
לחולין וצריך לעשות
יא דתחת לישנא
הקדשי בדק הבית
ת זו לא אמר כלום
זו דבריו קיימין ואי
דאיטפוסין היא מאי
א סיפא ט [א] אמר
ה לישנא דאיטפוסין
א דאתפוסין דכתיב
ואם

דיהוי י' קמחי: דיחוי מעיקרה. כנון
זו שמתחלת הקדשה נדחים היו דחוי
ופלוגתא היא אליכא למי' (סוכה ג.)
נראה ונדמה שוב אינו חוזר ונראה
אבל דיחוי מעיקרא לא הוי דיחוי:
חציה עולה וחציה מעשר דברי הכל
עולה קרבה. אפילו נתכוון מתחלה
לך דלא חשיבא מילתא בתרייתא מידי
דלין מעשר קדוש כה"ג אלא דרך ממין
עוריותא הוא עשירי וה"ה נמי אם אמר
חציה עולה וחציה תמורה לא חיילא
תמורה לגבי עולה ולא קאי שום
במה גבי שם השוא צימר בה: **אלא**
חציה מעשר וחציה תמורה. ט ותריותא
כי הדדי ניניה הי חיילא י': תמורה
ניהגת בכל י': **בתנ'** סתם זו תמורה
זו חליפי זו. לשון תמורה ניניה:
מחולל. לשון חילול הוא ולא אמר
כלום שאין בהמת קדש תמימה יוכלאה
לחולין. **(לעשות לו דמים.** שתהא
אומה של חולין שזה כאומה של הקדש
שוא מחלל עליה ולא יתאנה בהקדש:
גמ') אספוס'. בתמורה. קדשי יחד
הנים. אם העמיד בהמת חולין ואמר
זו תמורת זו וחליפי זו: **לא אמר כלום.**

לדבשן תמורה הוא ואין עושין תמורה כדלמירין צ"פ (גלי יג.) יאסו
קדשי דב"ה כ"ו : וו סתם וו מחוללס על וו דברי קיימין. וילא ההקדש
לחולין וזה נכנס תחתיו שקדשי ד"ה נפדין אפילו תמיינן אלמא תחת
לישאנא דלחוליה הוא. ל' ירושל' מי חפסן פדיונ כלומר מי עבדי תמורה :

וא"ת כיון דלית ליה לר' יוחנן דיחוי מעיקרו הוי דחוי אמאי נקט ר' חלב ודפריש קרבן ואמר דתוס הוא ודחוי ידחה ידחה יקרב ואכל חלב דחוי וי"ל גמאשום דלמך דאמר אכל חלב ודפריש קרבן ואשטמה וכן דשוטה אין בהפרשמו כלום וא"ת היכי מזניו למימר דרבי יוחנן אית ליה דבעלי חיים אינן נדחין דילין ממחוסר זמן ואידך מחוסר זמן לא אחזי ליה דלחזי מעיקרו וא"כ מנא ליה דדחוי מעיקרו הוי דיחוי וי"ל דיש לפינן ליה ממחוסר זמן ולפ"ז מזניו למימר דלית ליה דחוי מעיקרו הוי ידוע קרא דמוס בס וא"ת הרי ההיא דפ' בתרא דכריתות (דף מ: מה.) ונדהה ידחה וקאמר עלה ש"מ תלת כ' כי הכא ופריך עלה מר"ש ונדהה ידחה והתם קשה טובא חדא דאדפריך לרבי אושעיא נפרוך נמי דר"ש ואמרי תרעה עד שסתקא וזמכר וביא דמיה פסח וניה נמי דר"ש דאדפריך מר"ש דבריהם נפרוך מר"א דממנן דפירקין דלעיל ואלו בי אליעזר אומר הוא עזמי יקרב עולה וי"יזיל דס"ל לתקשה דעטמא משום דאזיל לטעמיה דלמך דפ' ואלו קדשים (דף יט:) גבי ההיא דתנן עלה למה לי תסתבז תמכר שלא במוס דכיון דלח חזי למילתיה היינו דמייס נחתא לה קדושת הגוף וטעמא דר"ש מפרש דסבר דכל מידה מטמא מקדש עשיר שהפריש קן דלית בה קדושת הגוף וילכא למימר דיש נקבה לאשם מהאי טעמא דמגו דנחתא לה קדושת דמים נחתא לה דמייס דמייס לית בהו דבעופות לית בהו פדיון טומיעקרא מקדושת מזבח ודמייס דרבי יוחנן דשייך ביה שפיר מגו דנחתא לה קדושת דמים נחתא וכן לויס לטעמיה דההיא דמכילתין פ' ואלו קדשים (דף יט:) ומשני ס' נדחין וי"א ואלן לרבנן אמרי ור"ש הוא דקסבר בעלי חיים אינן נדחין; עובא קריבה. פירש רש"י אפילו נמכוון תחלה לכך דלא חשבי מילתא והוא היה עשירי וה"ה אם אמר תחיה עולה ותחיה תמורה לא חיילא מעשר ותחיה תמורה דתרייהו כי דדיינינהו היא חיילא עכ"ל וקשיא קריבה כו' הא לא קריבה ולא קדשה אלא במנין ופרי"ז דמייירי בלשם וזולה ותחיה מעשר דברי הכל עולה קריבה דקדושת הפה שהקדישה והעברת שבת דדוקא בעולה ושלמים פליג ליה (ר"ש) ואמר דחלו שניהן עולה ועדיפא מאד מקדושת מעשר ד"ה כוונתו לעולה וא"ת אחאי לא פירקין גבי צבור ותחלו מעשר ולא עולה וי"ל דהתם כשאמר צבור יאה עולה דחלו לא על עליה קדושת מעשר עד יצאת רובו:

[illegible]

שיטה מקובצת

אל חיילא עד שגישר מכו דפי' בקונטרס. ונראה דכשתצבי העשירי אמר בעציאת רובו תהא חציה דאפילו לר' יוסי דאמר בעולה ושלמים חיילא תרווייהו הכא מודה שתקרב עולה דקדושתא חמורה במעשר, ואף על גב דאמר לעיל דברי הרב כו' ה"מ בככור ופרה שקדושתא שוה זה כליל זה קדושתא ד"ל בגליון:

מסורת הש"ס

(א) קדושין ז: פסחים נח. יומא
סד. כרימות מ. [כח.] זבחים יב.
ננו. [עג.] ז. [ע' בהשגות פ"ג
מתמורה ה"ג פ' יקח, וע' א"ש
שם. (ג' קה"ל)] ג. [ב"מ מ. ז.
דף כח.] ה. [ז"ל מנחות ק:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ש"מ חלת ש"מ בעלי
חיים נדחין וש"מ קדושת
דמים מדחה וש"מ דמו:

רבינו גרשום

[illegible][illegible]

(א) גרסת רבינו כאן פשיטא וכו' וכו'
 א"ר פפא לא נזכרה וכו' וכלעיל
 כט ע"ב ועי' בש"מ שם. (ב) ע'
 ד"ק עג ע"ב ועי' בחו' לעיל כה
 ע"ב ד"ה לא נזכרא ובש"ך חו"מ
 ס' רכה ס"ק כה.

וחציה מעשר ואמר כולה עולה כליל וקדושתה על פיו משא"כ חם אבל עולה ומעשר לא. לשון